

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
PRACE KOMISJI PREHISTORII KARPAT PAU

TOM VI

NATURAL ENVIRONMENT AND MAN
ON THE UPPER DNISTER
– REGION OF THE HALYČ-BUKAČIVCI BASIN –
IN PREHISTORY AND EARLY MEDIAEVAL PERIOD

EDITED BY

KRYSTYNA HARMATA, JAN MACHNIK, MAŁGORZATA RYBICKA

KRAKÓW 2013

ПОЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАУКИ І МИСТЕЦТВ
ПРАЦІ КОМІСІЇ ПЕРЕДІСТОРІЇ КАРПАТ ІАНИМ

ТОМ VI

ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ І ЛЮДИНА
У ВЕРХНІЙ НАДДНІСТРЯНЩИНІ
– В РАЙОНІ ГАЛИЦЬКО-БУКАЧІВСЬКОЇ УЛОГОВИНИ –
В ДОІСТОРИЧНИХ ЧАСАХ І РАНЬОМУ СЕРЕДНЬОВІЧЧІ

ПІД РЕДАКЦІЄЮ

КРИСТИНИ ГАРМАТИ, ЯНА МАХНІКА І МАЛГОЖАТИ РИБЦЬКОЇ

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
PRACE KOMISJI PREHISTORII KARPAT PAU

TOM VI

ŚRODOWISKO NATURALNE I CZŁOWIEK
NAD GÓRNYM DNIESTREM
– REJON KOTLINY HALICKO-BUKACZOWSKIEJ –
W PRADZIEJACH I WCZESNYM ŚREDNIOWIECZU

POD REDAKCJĄ

KRYSTYNY HARMATY, JANA MACHNIKA I MAŁGORZATY RYBICKIEJ

KRAKÓW 2013

Publikacja przygotowana przez Polską Akademię Umiejętności
przy finansowym wsparciu Uniwersytetu Rzeszowskiego

Page 2 – the valley of Syvka river in region of Seredne village, Kaluś district, 2010. Photo J. Machnik
С. 2 – долина ріки Сивкі в околиці села Середне Калуського р-ну, 2010. Фото Я. Махніка
Str. 2 – dolina rzeki Siwki w okolicy wsi Seredne, rej. Kałusz, 2010 rok. Fot. J. Machnik

Redaktor serii

JAN MACHNIK

Redaktor techniczny

JAROSŁAW BRZOSKOWSKI

Korekta

MAŁGORZATA ŚWIĘCH-PŁONKA

Tłumaczenie na język ukraiński

ANDRIJ HAWINSKYJ, NATALIA KALINOWYCZ, DMYTRO PAWLIW, WOŁODYMYR PETEHYRYCZ

Tłumaczenie na język angielski

JERZY KOPACZ, JAN URBAN, KRYSZYNA WASYLIKOWA

ISBN 978-83-7676-172-5

© Copyright by Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2013

Dystrybucja

Polska Akademia Umiejętności

ul. Sławkowska, 17, 31-016 Kraków, Poland

tel./fax +48 12 424 02 12

e-mail: wydawnictwo@pau.krakow.pl

Skład

Agencja Reklamowa NOVUM, Kraków

Druk

Poligrafia Salezjańska, Kraków

Obj.: ark. wyd. 40,50; ark. druk. 44,00; nakład 600 egz.

CONTENTS / ЗМІСТ / SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE (K. Harmata, J. Machnik)	7
ВСТУП (К. Гармата, Я. Махнік)	10
INTRODUCTION (K. Harmata, J. Machnik)	13

I. ENVIRONMENT STUDIES I. ПРИРОДНИЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ I. BADANIA ŚRODOWISKOWE

P. Gębica, A. Jacyšyn, N. Kalinovyč	
1. Natural environment	17
П. Гембіца, А. Яцишин, Н. Калінович	
1. Природне середовище	17
P. Gębica, A. Jacyszyn, N. Kalinowycz	
1. Środowisko naturalne	17
1.1. Geomorphological description of the study area (P. Gębica, A. Jacyšyn)	17
1.1. Charakterystyka geomorfologiczna obszaru badań (P. Gębica, A. Jacyšyn)	31
1.1. Геоморфологічна характеристика району досліджень (П. Гембіца, А. Яцишин)	34
1.2. Climate, soils, vegetation (N. Kalinovyč, P. Gębica)	39
1.2. Klimat, gleby, roślinność (N. Kalinowycz, P. Gębica)	39
1.2. Клімат, ґрунти, рослинність (Н. Калінович, П. Гембіца)	40
K. Harmata, P. Kołaczek, J. Madeja, N. Kalinovyč, K. Szczepanek, K. Cywa	
2. Palaeoecological Research	41
К. Гармата, П. Колачек, Я. Мадея, Н. Калінович, К. Щепанек, К. Цива	
2. Палеоекологічні дослідження	41
K. Harmata, P. Kołaczek, J. Madeja, N. Kalinowycz, K. Szczepanek, K. Cywa	
2. Badania paleoekologiczne	41
2.1. History of palynological research (N. Kalinovyč)	41
Історія палінологічних досліджень (Н. Калінович)	
Historia badań palinologicznych (N. Kalinowycz)	
2.2. The locality Luka – palynological analysis (K. Harmata, J. Madeja, P. Kołaczek)	42
Сайт Лука – палінологічний аналіз (К. Гармата, Я. Мадея, П. Колачек)	
Stanowisko Łuka – analiza palinologiczna (K. Harmata, J. Madeja, P. Kołaczek)	
2.3. The locality Cvitova – palynological analysis (K. Harmata, K. Szczepanek, K. Cywa, J. Madeja, P. Kołaczek)	49
Сайт Цвітова – палінологічний аналіз (К. Гармата, К. Щепанек, К. Цива, Я. Мадея, П. Колачек)	
Stanowisko Ćwitowa – analiza palinologiczna (K. Harmata, K. Szczepanek, K. Cywa, J. Madeja, P. Kołaczek)	
2.4. Settlement phases in pollen diagram from Cvitova (K. Harmata, J. Madeja, P. Kołaczek)	56
Фази заселення території, відображені в пилковій діаграмі профілю Цвітова (К. Гармата, Я. Мадея, П. Колачек)	
Fazy osadnicze w diagramie pyłkowym Ćwitowa (K. Harmata, J. Madeja, P. Kołaczek)	

2.5. Investigations of fossil DNA (aDNA) of bacteria from Bacteroides-Prevotella and Bifidobacterium group occurring in the profiles from the Cvitova (J. Madeja)	59
Дослідження викопної ДНК (aDNA) бактерій з груп Bacteroides-Prevotella і Bifidobacterium, виділеної з профілю Цвітова (Я. Мадея)	
Badania obecności kopalnego DNA (aDNA) bakterii z grupy Bacteroides-Prevotella i Bifidobacterium w profilu Cwitowa (J. Madeja)	
2.6. The locality Žuriv – palynological analysis (N. Kalinovyč)	62
Сайт Журів – палінологічний аналіз (Н. Калінович)	
Stanowisko Żuriv – badania palinologiczne (N. Kalinowycz)	
Wyniki badań przyrodniczych na stanowiskach Łuka, Cwitowa, Żuriv. Streszczenie	67
Результати природничих досліджень на Сайтах Лука, Цвітова, Журів. Резюме	68
Literatura / Література / Bibliography	70

II. BADANIA ARCHEOLOGICZNE
II. АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
II. ARCHAEOLOGICAL STUDIES

J. Machnik, D. Pawliw, W. Petehyrycz	
1. Rezultaty archeologicznej prospekcji terenowej przeprowadzonej w okolicy badanych palinologicznie torfowisk w Łuce i w Cwitowej, rej. Kałusz, nad górnym Dniestrem	73
Я. Махнік, Д. Павлів, В. Петегиріч	
1. Результати поверхневих археологічних обстежень, проведених в околицях палінологічно досліджених торфовищ поблизу сіл Лука і Цвітова Калуського району у верхній Наддністрянщині	98
J. Machnik, D. Pavliv, V. Petehyryč	
1. Results of archaeological survey in the area of palynologically examined peat bogs in Luka and Cvitova, Kaluś district, on the upper Dnister.	106
Каталог археологічних пам'яток з околиць досліджених торфовищ поблизу сіл Лука і Цвітова Калуського району у верхній Наддністрянщині	114
Literatura / Література / Bibliography	164
A. Hawinskyj, W. Pasterkiewicz, M. Rybicka	
2. Kotoryny, rej. Żydacziw, stan. Grodzisko III. Osadnictwo z okresu neolitu	169
Которини, Жидачівський район, Городище III, Поселення періоду неоліту. Резюме	276
Kotoryny, Żydačiv district, Stronghold III. Neolithic settlement. Summary	278
Literatura / Література / Bibliography	279
Aneksy	
B. Конопля	
Вироби з кременю пам'ятки Которини III	285
Wyroby z krzemienia ze stanowiska Kotoryny III. Streszczenie	300
Flint artifacts from site Kotoryny III. Summary	301
M. Zabiliska-Kunek	
Wstępne wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska „Grodzisko” III w Kotorynach	302
Попередні результати вивчення кісток тварин з поселення Которини III. Резюме	310
Preliminary results of analysis of animals remains from site Kotoryny III. Summary	311
A. Hawinskyj, W. Pasterkiewicz	
3. Wyniki archeologicznych badań wykopaliskowych przeprowadzonych na wielokulturowych stanowiskach w Protesach, rej. Żydacziw, oraz w Dowżce i w Serednem, rej. Kałusz	313
Результати археологічних досліджень на багатошарових поселеннях в Протесах Жидачівського району, Довжці і Середньому Калуського району. Резюме	344
Results of archaeological excavations on multi-cultural sites in Protesy, Żydačiv district, and in Dowżka and Seredne, Kaluś district. Summary	344
Literatura / Література / Bibliography	345
Contributors	347